

Karin Pae:
„Ärge kartke katse-
tada ja eksida!”

lk 10–11

**Tunnikontroll oli
õpetajatele raske**

lk 14

**Svetlana Simso saab
telefoniga mängimise
eest raha!**

lk 6–7

meilo

Tallinna Järveotsa Gümnaasiumi ajaleht

NR 2 | märts 2014 | HIND 1 €

Miniolümpia Järveotsa moodi

**Vilistlane Kaie Bogda-
novast sai loomaarst**

lk 8

**Saage tuttavaks meie
kooli ürgõpetajatega**

lk 4–5

UUS! Järjejutt

lk 13

Palju võib saada see, kes ise vähe annab

Birgit Kukk
peatoimetaja

Nii nagu sügisest saab talv ja talvest saab kevad, on igal asjal olemas algus ja lõpp. Visioonidele järgnevad mõtted ning mõtetele omakorda teod. Tundub, et kõik siin maailmas on ette määratud ning igaühel on oma elusaatus. Teinekord on juhusel suurem roll kui millelgi muul ja võib juhtuda,

et tihtipeale ei täitu meie soovid ja unistused. Reaalsus on karm, kuid inimesed õpivad oma vigadest. Me õpime terve oma elu. Kui miski alguses ei õnnestu, siis tuleb proovida uuesti. Ideaalset inimest ei eksisteeri ning kõigil on oma puudujäägid. Paljud meist peavad pingutama eesmärkide nimel, ent leidub ka neid, kes saavad suurema vaevata hakkama. Kuid selleks ju kool ongi – enda annete ja oskuste tundmaõppimiseks. Me peame nende omadustega tööd tehes arvestama. Kool pole mitte ainult koht, kus aega veedetakse ja vahetundides einestatakse, vaid asutus, mis vormib meist ühiskonnakasulikud inimesed. Suure töö teevad ära nii õpetajad kui õpilased ning austusavaldusi ja tänusõnu väärivad mõlemad osapooled. Koostöö mängib õppeprotsessis väga tähtsat rolli, kuna üksteistest

sõltutakse. Teine oluline osa on suhtlemisel. Oma tuleviku kujundame me ise, kuid igal sammul abistavad meid õpetajad, vanemad, nõustajad, sõbrad, tuttavad jt. Me võibolla praegu ei mõista, kuidas ning kui palju nad on toeks, aga kord tulevikus saame sellest aru. Senikaua aga täna nagem inimesi, kes on meile osutanud abi, andnud nõu, teinud me elud kergemaks, toitnud, õpetanud ja hoolitsetanud meie vajaduste eest nii koolis kui kodus. Õelge neile „aitäh“, arvestage teistega ning olge viisakad. Nii võite teha kellegi teise tuju paremaks ning tunda end seejuures hästi. Palju võib saada ka see, kes ise vähe annab.

Birgit Kukk

Ei tule teist ja paremat maailma

Doris Kareva

Ei tule teist ja paremat maailma me jaoks. Nii nagu ühtki tegu ei tõsta ümber.

Tuul ja taevas täna teine on kui eile.

Ei, ei ühtki tuge väljaspool me hapraid piire.

Valgus vaid.

Ei, seda valgust ei saa

Doris Kareva

Ei, seda valgust ei saa mitte mäletada –

ses märtsis, millest mõteldagi õud.

Kui valusalt võis taevas haletada! Kui ärkvel mõtte tuhatmeeline sõud!

Kui iseendale saaks vähem valetada. Kui saaks.

Küll oleks see vast jõud.

TOIMETUS

Peatoimetaja: Birgit Kukk (11a)

Reporterid:

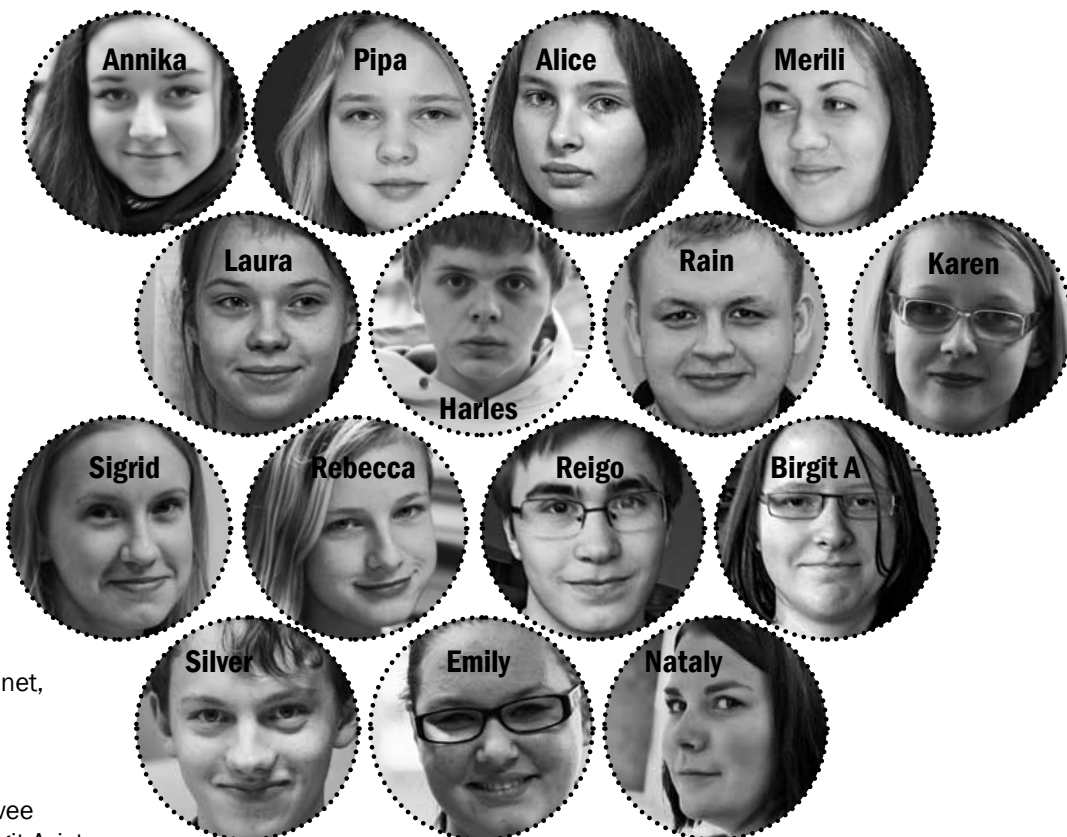
Karen Kalda (6b)
Pipa Anniste (6b),
Alice Gorobets (7a),
Laura-Jackie Kruus (7a),
Rebecca Marie Kiiibus (8b),
Emily Ridal (9a),
Silver Valdvee (9a),
Birgit Avistu (9b),
Sigrid Mölder (10a),
Merili Sepaväli (10a),
Reigo Mond (10a),
Nataly-Helen Siikki (11a),
Annika Antsman (11a),
Harles Jahnsen (12a).

Fotod: Rain-Julius Plangi (11a)

ja erakogud, netilehed: devianart.net, openclipart.org

Geelekeenjus: Ann Aruvee

Makett ja kujundus: Kristina Aruvee (TJG vilistlane), Silver Valdvee, Birgit Avistu

Jaapani keel on lahe!

**Reigo Mond, Kertu Peegel,
Sten Rootsma**

Tallinna Järveotsa Gümnaasium on terves Eestis ainus keskkool, kus saab õppida jaapani keelt.

Jaapani keelt saab meie koolis õppida 1993. aastast. Esimene õpetaja oli eestlane Heiki Vallaste, kes oli ka üks Eesti-Jaapani Assotsiatsiooni loojatest ning selle esimene direktor. Pärast kolme aastat õpetamist pidi ta eelnimetatud ühingu pärast Jaapanisse minema. Teda hakkas asendama esimene päris jaapanlasest õpetaja Eiji Yamamoto. Vanahärrat aitas abiturientide õpetamisel ka tema abikaasa proua Reiko Yama-

moto. Nemad andsid ainet vaid ühe aasta. Järgmise õpetaja Kiyohiko Takahashiga muutus enne vaid 12. klassidele õpetatav aine 3-aastaseks kursuseks (jaapani keelt õpiti 10.–12. klassini), nagu see siiani on. Praegune õpetaja Hiroyuki Sonobe asus tööle 1998. aastal. Ta andis mitu aastat ainet paralleelselt koos Kiyohiko ning Norikoga, Takahasi naisega, kuniks viimased töölt lahkusid. Hiroyuki on nüüdseks juba rekordilised 16 aastat Eestis olnud ning enda emakeelt õpetanud.

Gümnasistid, kes otsustavad jaapani keelt õppima hakata,

teevad seda 5 tundi nädalas C-võõrkeele näol. Lisaks keelele õpitakse gümnaasiumi vältel ka Idamaade ajalugu.

10. klassi lõpuks osatakse:

- vabalt kirjutada ja lugeda jaapani kirjatähti (*hiragana* ja *katakana* – silphäälikud),
- vabalt kirjutada ja lugeda hiina kirjatähti (*kanji* – hieroglüüfid, 60 tk),
- end jaapani keeles tutvustada.

11. klassi lõpuks osatakse:

- vabalt kirjutada ja lugeda hiina kirjatähti (*kanji*, 200 tk),
- kirjutada jaapani keeles sõbrale kirja,
- lihtsamate lausetega end väljendada.

12. klassi lõpuks osatakse:

- vabalt kirjutada ja lugeda hiina kirjatähti (*kanji*, 300 tk),

- jaapanlase kõnest aru saada,
- jaapani keeles telefoni teel rääkida.

Jaapani kultuuri, ühiskonda ja traditsioone õpitakse video ja interneti vahendusel. Lisaks sellele toimub Tallinnas aastas mitu Jaapani-teemalist üritust, millest osa võetakse ja kus saab kogeda Jaapani huvitavat ja suursugust kultuuri.

Gümnaasiumilõpetajatel on võimalus jätkata oma õpinguid Jaapani ülikoolis. Gümnaasiumilõpetajatel, kel pole soovi kohe Jaapanisse minna, on hea võimalus edasi õppida Tallinna Ülikoolis jaapani keele ja kultuuri suunal. Selle lõpetamisel saab asuda tööle näiteks välisfirmadesse või saatkondadesse tõlgi või tõlkijana.

Intervjuu Hiroyuki Sonobega

Reigo Mond

Kuidas sattusite Eestisse?

Ma tahtsin ülikooli ajal saada jaapani keele õpetajaks. Kolmandal ülikoolis õppimise aastal leidsin ma aga raamatu, mis rääkis jaapani keele õpetamisest välismaalastele. Kui ma olin selle läbi lugenud, hakkas see mind väga huvitama, nii et pärast magistriõppe lõpetamist läksin ma spetsiaalsesse kooli, kus õpetati just sedasi jaapani keelt õpetama. Pärast kooli lõpetamist, 1998. aastal otsisin ma tööd ning esimene pakumine tuli Eestist.

Mis on jaapanlaste ja eestlaste suurim erinevus?

Praegu on mul raske öelda. Vahet peaaegu pole. Kui mina koolis käisin, ei olnud õpilastel

üldse õigusi. Kui õpetaja midagi ütles, siis see oli käsk. Tänapäeval on aga õpilastel palju õigusi ning nad ka kasutavad neid. Samas on Eestis gümnaasiumiõpilase koolielu positiivsem. Jaapanis on gümnaasiumi ainukene mõte heasse ülikooli saamine, mis on vajalik hea töö saamiseks. Eestis aga käiakse peale kooli ka trennides ja ringides, mille tõttu on minu meelest eestlased positiivsemad.

Kas teie meelest on jaapani ja eesti keel sarnased?

Raske öelda. Minu vanemad ja sugulased ei saa eesti keelest sõnagi aru ja mu lapsed ei oska jaapani keeles väga hästi rääkida. Kui ma Jaapanisse lähen, pean ma tõlkima, sest mu lapsed räägivad eesti keeles, kui nad midagi tahavad. Seetõttu arvan ma, et need ei ole väga sarnased keeled.

Miks peaksid üheksandikud jaapani keelt õppima tulema?

Noh, see on täiesti eksootiline keel. Ma loodan, et see on sellepärast huvitavam. Kui kellelgi on huvi, siis see on väga hea.

Tulevikus on võimalik õppima minna Tallinna Ülikooli või Jaapanisse. Saab proovida ka huvitavaid Jaapani kultuuri osi, nagu kalligraafia või origami, ning muidugi saab ka tunni ajal Jaapanist videoid vaadata.

Meie kooli ürgõpetajad

Riina Nõlvak

Tiina Prangel

Tiina Kadopa

Miks hakkasite õpetajaks?

Perekonnaviga. Muudest ametitest polnud ma eriti midagi kuulnud. Elu andis siiski võimaluse teha ka raamatukoguhoidja ja inseneri tööd. Valik jäi endiseks.

Sündisin õpetajaks.

Lugesin lapsena väga palju. Meie kodus oli palju raamatuid. On tänaseni. Tegelikult huvitas mind eesti keel ja kirjandus, kuna Kopli Kunstigümnaasiumis oli väga hea eesti keele ja kirjanduse õpetaja Viivi Läll (hilisem kooli direktor). Läksin ainet, mitte selle didaktikat õppima Tallinna Pedagoogilisse Instituuti ja saingi eesti keele ja kirjanduse õpetajaks. Kõik muu on tulnud töö käigus.

Millal te meie kooli tööle asusite?

Töötan selles majas alates 1983. aasta sügisest. Siis kandis meie kool Tallinna 55. Keskkooli nime.

1983. a.

Hakkasin tööle aastal 1985, kuna kursusekaaslane kutsus tööle just TJG-sse, minu kodu lähedasse kooli.

Meenutage esimesi tööaastaid!

Esimese tööülesande sain majandusjuhatajalt – tuli värvida tualettruume. Esimesel tööaastal õpetasin 3. klassi, tunnid olid õhtupoolikul. Päevad olid pikad ja rasked. Otsustasin pühenduda pereelule.

Samaks on jäänud ainult koolitundide algus kell 8. Õpilasi oli palju rohkem (vahepeal oli isegi õhtune vahetus), õpilastel oli koolivorm ning interneti ei olnud. Olin vanasti lisaks inglise keele õpetaja ja klassijuhataja rollile ka õppejuht ning huvijuht ühes ametis. Pidin igal hommikul lukust lahti keerama koolimaja välisukse, õpetajate toa ja korruste ukseid. Üheks tööülesandeks oli ka pärast tunde võtta kolme korruse klassiruumide võtmed (kandsin selleks väikest korvi) ja hinnata klasside korda, hinde kirjutasin õpetajate toas olevasse kladesse, klassides jätsin lauale hinde ja kommentaari. Mingi aeg nõuti, et enne 1. tundi toimub klassis hommikvõimlemine, vahetundides virgutasi õpilased end koridoris ringiratast paari-kolmekaupa ringi jalutades. Ühe klassi õpilased olid oma klassijuhataja korraldusel nädal aega korrapidajad korrustel ja treppidel ning katsid sööklas laudad. Õpilased tegid tööd (ÜKT), sinna hulka käis ka vanapaberi toomine. Kevaditi olid üleminekuksamid, nelja-viielised olid vabastatud.

Ma pole suur meenutaja, aga mäletan, et sai näiteringi tehtud ja õpilastega koos näidendeid kirjutatud. Kõigeks oli aega justkui rohkem – nii minul kui õpilastel. Loo-vust oli rohkem ja tööõdõm suurem.

Kuidas on kool ja õpilased aastatega muutunud?

Muutused on olnud mäekõrgused alates koolivormi ja klassipäeviku kadumisest, kuni nutitelefonide tekkeni.

Internet ja vähene vastutus muudavad inimesi.

Küllap olen ka ise muutunud. Tahaks rohkem vaimu ja vähem võimu, et oleks eelkõige vaimujõudu.

Aune Kaljapulk

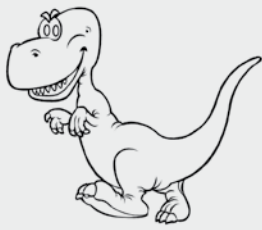
Signe Tafenau

Lia Kullerkupp

Marje Liedemann

<p>Juba lapsepõlves mängisin nukukudega kooli!</p>	<p>Õpetaja sai minust juhuse tõttu. Oli aasta 1982, kui lõpetasin Mustla Keskkooli ja Viljandi Näidislastemuusikakooli. Pärast keskkooli lõpetamist asusin õppima Tallinna Georg Otsa nimelisse muusikakooli flöödi erialale. Olin 3. kursusel, kui õpetaja Lia Kullerkupp pakkus tööd asja avatud muusikaklassis. Võtsin pakkumise hea meelega vastu.</p>	<p>Õpetajaks hakkasin juhuse tahtel.</p>	<p>Mina ei tahtnudki õpetajaks saada. Aga sõbranna käis muudkui peale ja nii me Pedagoogika Instituuti sattusime.</p>
<p>Koolis töötan kooli asutamisest alates.</p>	<p>Tööle vormistati mind 1984. aasta sügisel. Olin siis 20-aastane tudeng.</p>	<p>TJG-s hakkasin tööle 1983. a.</p>	<p>Kohe pärast ülikooli lõpetamist (1. augustil 1984. aastal).</p>
<p>Kooli esimene direktor Malle Eglon oli ise muusikat armastav inimene ning ta oli kohe algusest peale huvitatud muusikaklassi loomisest.</p>	<p>Õpilased olid tublid, harjutasid usinasti. Nii ta läks, aasta aasta järel. Õpilasi tuli juurde, huvi pilliõppe vastu kasvas. Ainuke mure oli õppematerjalide nappuse pärast, ka pille ei olnud eriti saada. Käisin paar korda Saksamaal kontsertreisil. Sealt sain hulga noote ja tõin ka pille juurde. Neid noote kasutan õppimisel tänaseni.</p>	<p>Oli näiteks periood, kus hommikul tehti kooliraadio juhatusel hommikuvõimlemist, mingitel aastatel olid siin majas ka vene lapsed ja kool töötas kahes vahetuses.</p>	<p>1.d klassis, kelle klassijuhatajaks pidin saama, alustas kooliteed 41 õpilast! Mingil ajal oli kool ka kakskeelne.</p>
<p>Õpilaste arv on muusikaklassis olnud erinev. Nii palju, kui sellel aastal on klaverit õppivaid õpilasi, pole viimastel aastatel olnud ja see teeb muidugi rõõmu.</p>	<p>Õppetöö oli algusaastatel akadeemilisem. Tunnid olid kindlates raamides, lobisemiseks aega ei olnud. Praegu on kõik palju vabam. Õpilased on julgemad, avatumad, rohkem sotsiaalsed. Julgevad isegi oma isiklike probleemidega õpetaja poole pöörduda.</p>	<p>Kool on palju muutunud ja muidugi ka õpilased on palju muutunud. Tundides on enam lobisemist ja õppimine peab kogu aeg lõbus olema, kohusetunnet on kõvasti vähemaks jäänud ja ka viisakat käitumist.</p>	<p>Silma on hakanud üha suurenev „mobiilsete” õpilaste hulk.</p>

Svetlana Simso mängib uues töökohas päev läbi mobiilimänge

Svetlana oli mõistlik, helge ja väga sõbralik, ta oli üks parimaid õpetajaid üldse, kuna ta suutis isegi kõige arusaamatuma matemaatika teema õpilastele arusaadavaks teha. Tema tundides ei olnud kunagi igav, sai palju nalja. Ma usun, et ta jääb kõikidele meelde ja kauaks. Ta oli nii hea matemaatika õpetaja kui ka ülihea klassijuhataja. Uurisime temalt, kuidas tal pärast Järveotsa koolist lahkumist läinud on.

Nataly-Helen Siikki

Miks te Järveotsa gümnaasiumist ära läksite?

Sain hea tööpakkumise. Mõtlesin kaua, kas nõustuda või keelduda, mul oli väga raske seda otsust langetada.

Kus te nüüd töötate?

Töötan firmas, mis arendab telefonimänge, ametinimetus on matemaatik-analüütik.

Kas te kahetsete, et meie koolist ära läksite?

Igatsen väga Järveotsa kolleege ja õpilastega suhtlemist. Harjusin neid aastate jooksul iga päev nägema.

Kas te olete TJG-sse tagasituleku peale mõelnud?

Arvan, et lähiajal kindlasti tagasi ei tule. Aga nagu öeldakse – kõik on võimalik!

Kas teie uus töökoht meeldib teile?

Mul ei ole päris tavaline töö ning see erineb täiesti tööst koolis. Kui ma varem keelasin õpilastel mobiiltelefoniga tunnis mängida, siis nüüd on

minu tööülesandeks iga päev mobiiltelefoniga mängida. Veel üks suur pluss uue töö juures on see, et saan erinevates linnades konverentsidel käia ning palju uut ja huvitavat teada saada.

Mida te Järveotsa koolist eriti meenutate?

Tuletan siiani, naeratus näol, meelde esimesi päevi TJG-s, mil ma vaatasin õpilasi suurte silmadega natuke kartes ja natukene isegi häbenedes neid. Mäletan esimest tundi 5.a klassiga, kes on nüüdseks suureks kasvanud (praegune 11.a), nende esimesed küsimused ajasid mind naerma – *a'la* Mitu rida peab vahet jätma?, Aga mitu cm peab olema sirge? jne. Ükskord oli sama 5.a klassiga teemaks jagamine, aga õpikus oli kirjaviga ning lahendasime pool tundi ühte ülesannet. Pärast ühel klassõhtul Sander ja Steven tuletasid mulle seda meelde, sundides mind lahendama ülesannet, mille lahendamisel ma kirjutasin kogu tahvli täis, aga õiget vastust ei saanud. Pärast nad ütlesid: „Oih... kirjaviga.”

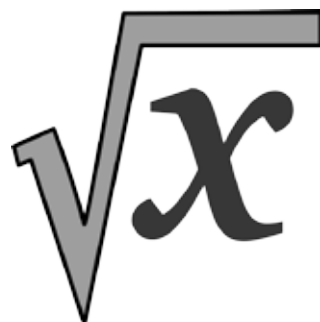

Svetlana Simso (uue nimega Mihhailova) oma pulmapäeval

Mind liigutas pisarateni see, kui 10.a klassi tüdrukud hakkasid nutma, kui said teada, et ma lahkun koolist. Ega asjata öelda, et kool on nagu teine kodu/pere.

Oli teil ka lemmikklasse? Mis klassid need olid?

Jah, mul oli kaks lemmikut klassi, aga ma ei hakka ütlema, millised klassid need olid.

Sõbrannad Tanja ja Sveta

Sõbranna Tatjana Denistšitš:

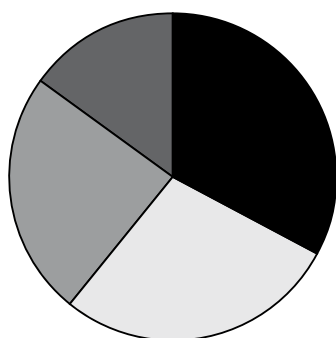
Sain Svetlanaga tuttavaks Järveotsa gümnaasiumis. Ta on abivalmis, heatahtlik, lõbus ja tark, temaga on alati huvitav ja meeldiv koos aega veeta. Selline sõbranna ta on, ning selline oli ta ka mu töökaaslasena. Mul on väga kahju, et ta siit ära läks. Õnneks suhtleme ka nüüd tihedalt edasi.

Mida teed pärast 9. klassi?

Sigrid Mölder, Merili Sepaväli

Küsitlusest võttis osa 46 üheksanda klassi õpilast.

28% õpilastest jääb kindlasti meie kooli edasi, **24%** õpilastest plaanib valida mõne teise gümnaasiumi, **15%** õpilastest läheb kutsekooli eriala omandama, kohe pärast põhikooli lõpetamist ei plaani keegi tööle asuda. Suur arv õpilasi (**33%**) ei oska veel öelda, mida pärast põhikooli lõpetamist edasi teha, loodame, et ka nemad valivad edasiõppimiseks koduse ja torede Järveotsa gümnaasiumi.

33% Ei tea veel

28% Jään meie kooli gümnaasiumisse

24% Lähen mõnda teise kooli gümnaasiumisse

15% Lähen kutsekooli

Vilistlane Kaiest sai loomaarst

Rebecca Marie Kiibus

Kaie Bogdanova õppis Tallinna Järveotsa Gümnaasiumis aastatel 1997–2000, terve gümnaasiumiastme jooksul. Ta omandas aastatel 2000–2005 Eesti Maaülikoolis veterinaararsti diplomi ja on sellest ajast saadik töötanud mitmes erinevas loomakliinikus ning ravimifirmas. Hetkel töötab ta Valdeku Väikeloomakliinikus loomaarstina.

Kaie tuli Tallinna Järveotsa Gümnaasiumisse õppima kümnendas klassis, kuna siin on võimalik õppida jaapani keelt. See-ga pole üllatav, et õpetajatest olid meeldejäavamad jaapanlased Takahashid. Kaie sõnul mängis ilmselt suurt rolli nende kultuuritaust ja see, kuidas nad õpilastesse suhtusid. Mitmeid kordi käis Kaie klass jaapani keele õpetajatel kodus külas, kus neile pakuti Jaapani toite ja tutvustati Jaapani kultuuri. Kooliajal oli ta vaimustuses kõigest, mis seostus Jaapaniga, ning muidugi olid tähtsal kohal ka sõbrad.

Teiseks meeldejäavaks õpetajaks oli tema klaasijuhataja ja keemiaõpetaja Maila Mölder. Kaie meelest andis nende seltskond õpetajale vahetevahel korraliku peavalu. Samuti kirjeldas veterinaar pannkookihommikuid, mis paraku pidid mõnikord mõnede tundide arvelt toimuma ja tema üllatuseks helistas klassijuhataja juba samal hommikul vanematele, et kontrollida, kas ta ikka ilusti kodus on.

Veel on tal meeles emakeele ja kirjanduse õpetaja Ruti Nõmm ning temast on helged ja soojad mälestused. Ta suutis

Kaies tekitada hästi usaldusväärse ja mõistliku inimese tunde. Sooja tunde-ga meenutab Kaie ka inglise keele õpetajat Tiina Pranglit: „Tema ja tema Elvise laulud, mida me tunnis laulma pidime. Unustamatu kogemus ja mälestus,” meenutab Kaie.

Küsimusele, miks otsustas ta loomaarstiks õppida, vastas ta järgmiselt: „Pärast kooli lõpu oli vaja teha valik. Mulle meeldis bioloogia ja kunst või siis loominguline töö. Ma tahtsin minna maastikuarhitektuuri õppima, aga ei saanud sisse. Järgmisena meeldis mulle bioloogia, aga ka sinna ei õnnestunud sisse saada. Kolmandaks meeldis mulle meditsiin, aga mitte inimestega suhtlemine (sel hetkel ma muidugi ei arvestanud, et loomade ravimine käib ka omanikega suheldes) ja peale tutvumist veterinaaria õppekavaga, leidsin ma, et see on põnev. Loomad meeldivad, meditsiin meeldib ... Miks ka mitte? Ühesõnaga oli see puhtjuhuslik, aga parim otsus, mis ma teinud olen.”

Maaülikoolis veedetud ajast mäletab ta seda, et õppida ja eksameid teha oli vaja kogu aeg Tudengielu on ju teada. Ka seltskonnaüritusi oli tihedalt. Oma grupiga õnnestus neil leida tasakaal – saada kõik kenasti õpitud ja ka pidutseda. Meenutada on tal palju lõbusaid ja vähem lõbusaid seiku. „Aga nagu öeldakse, on see unustamatu periood elus. Ja tõepoolest oli meie rühm väga üksmeelne ja tore,” lisab ta.

Küsimusele, kas ta oleks nõus endale töövarju võtma

Kaie jänest ravimas

vastas ta entusiastlikult: „Jah, loomulikult! Ma tean, et selle eriala puhul olid minu ootused ühed ja reaalsus teine. Kindlasti tasub end kurssi viia, mida tähendab loomaarsti amet kuullisside taga. Siin on pettumusi, õnnestumisi, vastutust, suhtlemist, raskeid otsuseid, igavest õppimist ja veel palju muud.”

Väikeloomadega töötamist eelistab ta suurematele lemmikutele / koduloomadele sel põhjusel, et ... ta kartis lehmasid. Ja hobused pidid jääma hobiks ning tööturg oli väike-

loomade vallas parem. Talle tundus, et tal on rohkem võimalusi väikeloomadele spetsialiseerudes ning juba kooliajal meeldisid talle väikenärlised (ehk nagu ta hiljuti avastas: tasakuimetajad) rohkem.

Vaba aeg kulub veterinaaril perele, ratsutamisele, käsitööle, lugemisele ning tantsimisele. Kui õnnestub, siis püüab noor loomaarst ka reisida.

Kaie on väga aktiivne ja värvikas isiksus ning ma usun, et meie koolil on põhjust sellise vilistlase üle uhkust tunda.

Õpetaja Maila Mölder meenutab:

Kaie oli armsalt tegus ja särasilmne õpilane. Mäletan, et ta kinkis 10. klassi tulles mulle imetillukese potilille, mis lõpuaktuseks oli kasvanud suureks ilusaks õitsvaks taimeks, mis võistles lõpetajate kaunidusega.

Kuidas saada loomaarstiks?

Loomaarstiks saab õppida Tartu Eesti Maaülikoolis. Loomaarstiõpe on üheastmeline, kestab kuus aastat ning annab magistrikraadile vastava kvalifikatsiooni. Kuuendal õppeaastal võib üliõpilane valida süvendatud õppe kolme suuna vahel: põllumajandusloomade ja hobuse meditsiin; väikeloomameditsiin; veterinaarne rahvatervishoid ja toiduhügieen.

Tiina Prangel: „Töö + rõõm = õnnelik lapsepõlv”

Kasvasin koos ema ja vanavanematega, kelle õpetus minule oli: „Alusta uut päeva igal hommikul lahke naeratusega, siis läheb kõik hästi.”

Isa võeti sõtta enne minu sündi ja ta nägi mind ainult üks kord, kui olin 2-kuune. Sõjakeerises sattus ta Saksamaale, kus elas kogu oma ülejäänud elu. Olin isaga kirjavahetuses, kahjuks polnud tal võimalik Eestisse tagasi pöörduda. Vaatamata kurvale saatusele on kõik ta kirjad täis päikest ja elujõudu. Kannan neist ühte vaheldumisi alati endaga kaasas, nagu ka lapsepõlvkodu fotot.

Kuna õdesid vendi mul polnud, olid minu kaaslasteks nukk Anni ja lemmikloomad. Lahutamatud kaaslasted olid ka hobused. Ja on tänaseni. Kord murdsid sälud (noored hobused) maha farmihoone ukse ja laviinina hüppasid minust üle mind vigastamata. Mäletan, et ainult varbaküüs sai viga. Olin siis 4-aastane. Side hobustega, nii hobustega töötamine kui ka nende eest hoolitsemine, on saatnud mind kogu senise elu.

Pere ainsa lapsena polnud ka koduseid töid kellegagi jagada, kõik mis vaja, tegin üksi. Suvel koolivaheaegadel oli mõnus taskuraha teenida. Kõige rohkem meeldis töötamine hobustega, niitsin või riisusin heina, lõikasin teravilja. Halb töö oli maisi läbi ajada (rohida), sest tuli kõndida „masina” taga palava päikese käes ning kohutav mullatolm tuiskas näkku.

Koolielus oli palju teisiti, võrreldes tänapäevaga. Näiteks igakevadised eksamid

algasid juba neljandas klassis. Ja mis aines eksam toimub, teatati kuu aega enne eksamit. 1954/ 55. õppeaastal 4. klassis näiteks sooritasin eksami eesti keeles, ajaloos ja aritmeetikas hindede „5”.

Erinev tänasest korraldusest oli ka see, et õpilased hoidsid korras oma klassiruumi, koridori ja veel teatud määratud ruumid koolipäeva jooksul ning pärast õhtuse vahetuse lõppu tulid kaks õpilast kooli tagasi koduklassi pesema. Suured ja rasked laud+pink ühes osas tõstisime üksteise otsa seina

äärde, et saaks põrandat korralikult pesta. Õpilastele see väga meeldis, et veel korra kokku saada, õppeülesandeid arutada ja peamine oli ikkagi, et tööd teha ja olla kasulik.

Nagu pildil näha oli tüdrukute koolivormiks tume(pruun) kleit ja valge krae, poistel pintsak.

7. klass oli põhikooli lõpuklass, lõpukleit oli kõigil ühesugune valge.

Huvitusin muusikast, trummi mängisin koolibändis, akordiooni lihtsalt niisama. Kõik kooliaastad osalesin näiteringis ja rahvatantsus.

Mulle meeldis töötada lastega, juhendasin rahvatantsuringi, tegelesin mälumänguga ja 11. klassis, mis oli keskkooli lõpuklass, asendasin lühiajaliselt puuduvaid õpetajaid. Mäletan, et 4. klassi õpetaja jäi pikalt puuduma ja minust saigi vastu kevadet päriselt nende õpetaja ja klassijuhataja. Minu teadmata käis minu ema direktori juures pahan-damas, et millal mina siis ise eksamiteks õpin. Aga õnneks jõudsin kõike.

Jõudumööda panin paberile ka luuleridu. Väga hea sõber õppis minust klass eespool ja tol ajal võeti poisid sõjaväkke kohe sügisel pärast keskkooli lõpetamist. Kirjutasin ja saatsin talle luuletuse, millest esimene salm on selline:

Kas mäletad, mu sõber armas, mil kohtusime viimati.

Kas mäletad, et töotasim, me sõprus kestab surmani.

Sa seisad praegu lumetormis, Sul kodukohaks sai Altai.

Ma tervituse saadan Eestist, kus viibin pingsais õpinguis.

Näitasin alati oma luuletusi kirjanduse õpetajale ja ta julgustas mind jätkama.

Kui meist igaüks hommikul ärgates ütleb kas iseendale või kaaslasele „Ela ja sära! Saada mured kõik ära! Leia pilvestki päikest! Naudi õnne – ka väikest!”, siis ongi 2014. aasta rõõmus ja õnnelik.

Paljude õpilaste lemmikõpetaja Karin Pae ütleb: „Ärge kartke katsetada ja eksida”

Karin Pae on tore ja rõõmsameelne õpetaja, kelle tunnid ei jäta ühtegi õpilast külmaks. Ta on täitnud meie koolis nii õpilase kui ka õpetaja rolli. Kuidas meeldib talle nüüd olla oma endiste õpetajatega võrdne? Kas TJG on tema arust muutunud? Loe artikkel läbi ja saa tema kohta palju toreid teada.

Emily Ridal

Kuidas meeldib teile õpetada koolis, kus ise ka õppinud olete?

Ma arvan, et õpetaja roll on enamjaolt igas koolis ühesugune. TJG-ga seob mind väga palju mälestusi.

Meenutage midagi toredat oma kooliajast TJG-s.

Paljud vahvad, kelmikad lood on kahjuks sellised, mida ei saa rääkida, sest õpetajaameti eetika lihtsalt ei luba seda. Ma ei taha, et pärast lehe lugemist hakkavad juhtuma „toredad vahejuhtumid”, mida põhjendatakse väitega, et õpetaja Karin tegi ka nii, kui ta õpilane oli. Toon siiski välja mõned mälestused koolipõlvest.

Algkooli üks eredamaid mälestusi oli osalemine mudilaskooriga laulupeol. Rongkäik, laulmine laulukaare all, ilusad oranžitriibulised seelikud ja ühine supisõõmine on nii eredalt meelde jäänud, nagu see kõik oleks toimunud alles eile! Aitäh Sulle, minu õpetaja Lia Kullerkupp.

Käisin kunstiklassis ja mulle väga meeldisid maalilaagrid, mis igal kevadel ja sügisel toimusid. Enamjaolt olid need mitmepäevased ja Tallinnast kaugel. Loomulikult oli vahva maalida, aga vähemoluline ei olnud kõik see, mis toimus siis, kui maalimise osa läbi sai ning algas vaba aeg. Kunstiklassis käia oli auasi!

Tahan ka välja tuua, et mulle meeldisid õpilasena koolipeod, mis toimusid aulas ja kuhu oli kutsutud teatud klassid, näiteks 9.–12. klassini. See oli hea võimalus suhelda koolikaaslastega erinevatest klassidest ja oli ikka uhke tunne küll, kui paar aastat vanem koolivend mind tantsima kutsus.

Osalesin ka aastaid näiteringis, oskused ja kogemused, mis sealt sain, on mind elus palju mõjutanud ja aidanud. Ma ei kujutaks täna ette oma kooliaega, kui sinna ei oleks kuulunud tundide kaupa näiteringis harjutamine, tekside päheõppimine, esinemine nii meie koolis kui väljaspool, ülesastumised külalistele, ürituste organiseerimine.

Foto: Diana Unt

Kool on palju muud kui ainult tunnid. Head õpilased, ärge võtke endalt võimalust muuta ise oma kooliaeg imeliseks. Vaadake ka klassis hoolega ringi, sest iial ei või teada, kellest võib saada parim sõber, teekaaslane ja miks mitte armastus kogu edaspidiseks eluks.

Kas TJG on muutunud?

Loomulikult on TJG muutunud, muutunud on koolimaja ise, inimesed siin majas ja ka mina ise. Kas paremaks või halvemaks, seda on raske öelda, oleneb ju, mida hinnata.

Kas teie arvates on suur vahe klassijuhataja ja lihtsalt õpetaja rollil? Kumb teile rohkem meeldib?

Olen olnud klassijuhataja ainult ühel õppeaastal, see oli tore, aga väga energiakulukas. Oma tööülesannete täitmisel olen maksimalist, seega sellise põhjalikkusega klassijuhataja olla, nagu olin, kaua ei jaks, tekib läbipõlemine. Nüüd annan ainult inimeseõpetusetunde ja teen seda nii hästi, kui suudan.

Kas teile meeldib rohkem õpetada algkooli, põhikooli või gümnaasiumi õpilasi?

Küsimus ei ole õpilastes ega kooliastmes, vaid aines ja teemades, mida käsitlen ning õpetan.

Mis tunne on olla nüüd oma endiste õpetajatega võrdne?

Ma ei mäleta, et oleksin tundnud õpilasena end ebavõrdseks, rollid olid lihtsalt erinevad, sellest lähtuvalt ka ülesanded. Lugupidamine oma õpetajate vastu on alles ja see ei ole seotud sellega, et olen täna nende kolleeg. On vahva, kui mu endised õpetajad ja tänased kolleegid pöörduvad aeg-ajalt minu poole kui õpilase poole, selles on tunda hoolimist ja heakskiitu.

Mis teeb ühe õpetaja heaks? Kas olete enda meelest hea õpetaja?

Igal alal on tähtis, et inimene teeks oma tööd hästi, professionaalselt. Kui ta oma tööd ka armastab, on veel parem. Olen näinud oma õpilaste silmis imetlust, tänulikkust, austust, nendel hetkedel olen julgenud arvata, et olen hea õpetaja.

Lavastasite mõni aasta tagasi näidendi „Rünnak köögisahtlile”, kas teil on tulevikus veel mingi taoline projekt plaanis?

Karin Pae perega

Foto: Diana Unt

Hetkel ei ole plaanis näidendit lavastada, küll aga ei kujuta ma ette oma elu ilma loominguta. Viimased aastad olen kujundatud mitmeid lasteraamatuid ja andnud välja põnevaid õpemeänge, see meeldib mulle ja annab võimaluse end hoopis teisel alal proovile panna.

Millega tegelete vabal ajal?

Vaba aeg, mis see on? Nali naljaks, aga naudin aega, mille veedan oma pere ja sõpradega ning need ei ole ainult sõnad. Lapsed on väikesed ainult üks kord elus ja ma ei taha vanana kahetseda, et mul ei olnud aega kuulata nende mõtteid ja koos nendega mängida. Siiralt, ma loobun meeleldi teleka vaatamisest, kui mul on au olla kutsutud meisterdama tekkidest ja patjadest mereröövilaeva.

Kokkamine ja mina oleme lahutamatud sõbrad, uued maitsed, katsetused, rahulolevad sõbrad minu köögilaua taga annavad elule sära ja tähenduse.

Kolmandaks tootsin välja oma suure kire teatri vastu. Teatrit ma ei saa, käin keskmiselt kaks korda kuus teatris ja sealt tuleb see müstiline energia, mis minu patreid täidab.

Kas teil on mingit nõuannet põhikooli ja gümnaasiumi lõpetajatele?

Kuulake ära oma vanemate, sõprade ja õpetajate soovitusi ning nõuanded, aga lõplik otsus tehke ise. Siis saate tulevikus peeglisse vaadates öelda, et valisite küll valesti, aga valisite ise. Ärge kartke eksida ja katsetada, selle käigus õpitakse sageli kõige rohkem. Minu klassijuhataja Jaak Saukas ütles lõpuaktusel meile, et tuhandemiiline tee algab esimesest sammust, selle tähendust hakkasin alles aastaid hiljem mõistma.

Meieni on jõudnud info, et plaanite meie koolist lahkuda. Kuhu te lähete? Miks selline otsus?

Asun märtsikuus Audentese Erakooli Lastekooli juhataja ametikohale. Minu tööülesandeks saab lastekooli (beebidest kuni 7-aastaste lasteni) ja huvikeskuse töö koordineerimine ja arendamine. Arvan, et inimene peab tegema tööd, mis talle meeldib, aga esitama endale ka uusi väljakutseid. Usun, et uus

amet Audentese Lastekoolis annab selleks võimaluse.

Suur tänu minu imelistele õpilastele! Aitäh ka kõikidele kolleegidele aja ja hetkede eest, mis sai koos veedetud. Eriline tänu minu õpetajatele, kes mind on õpetanud ja andnud oma panuse minu kujunemisele.

MEILI toimetusele tänab õp Karin Paed nende aastate eest, mil ta meie kooli õpilasi on õpetanud. Palju head igasse päeva ja edu uues töökohas!

APPI! TULEKAHJU!

Annika Antsman, Birgit Kukk

Evakuatsiooni märguandeks on pikalt (üle 30 sekundi) helisev ATS häirekell või suuliselt antud korraldus. Vahetu ohu korral tuleb ohualalt põgeneda evakuatsioonimärkuandeid ootamata.

Evakuatsioonimärkuandeaamisel:

- katkesta igasugune tegevus,
- oota rahulikult, kuni aineõpetaja on läbi viinud loenduse,
- klassist väljudes vaata üle, kas aknad on suletud,
- alusta hoonest väljumist lühimat evakuatsiooniväljapääsuteed kasutades, kõndides koridoris õpetaja järel „hanereas”,
- liigu kogunemiskohta kooli staadionile, kui ei ole määratud teisiti,
- oota järgnevat korraldusi.

Evakueerumisel suitsu täis ruumist tuleb hoiduda madalale (käpuli), kuna madalamal on õhus vähem mürgiseid põlemisjääke. Küsisime ka meie kooli haldusjuhi Paul Meseki käest mõned teemakohased küsimused:

Mis on kõige tähtsam, mida pidada meeles tulekahju korral?

Jää rahulikuks, ära satu paanikasse. Päästa ennast ja teisi, mitte oma koolikotti.

Mida unustatakse kõige sagedamini ära?

Reaalses olukorras unustatakse, et kõige tähtsam on jääda

rahulikuks. Õppuse käigus unustatakse, et õppust tuleb võtta nagu päris olukorda – suits on suits ning sellest läbi minna ei tohi, unustatakse „tuld” nähes sellest päästekeskusesse teada anda, unustatakse teisi hoiatada ja unustatakse ka proovida tuld „kustutada”.

Kuidas on meie koolil igaaastane evakuatsioon õnnestunud?

Iga korraga on olukord parem. Viimati saime kiita kiire evakueerumise eest, kuid laita mõne vale otsuse tõttu – ei mindud mänguga kaasa.

Kas meie tulemused evakueerimisel võiksid paraneda?

Kindlasti. Evakueerumise kiirusel tuleb ühel hetkel lagi ette, kuid ohuolukorras käitumist saab alati harjutamisega parandada.

Mida kindlasti ei tohiks evakuatsiooni ajal teha?

Sattuda paanikasse.

Kas meie kool osaleb ka mingis tuleohutusprogrammis?

„Väike elupäästja” hõlmab ka tuleohutust. Tänapäeval on igasugune ohutus ka juba õppekavadesse integreeritud ja lapsed peaksid neid teemasid ka tundides käsitlema, vähemalt algklassides.

Mida saab nii õpetaja kui õpilane ennetavalt omalt poolt teha, et eluohtlikus olukorras toime tulla?

Toimetulek ohuolukorras sõl-

tub palju inimese isikuomadustest ja kõik inimesed ei suudagi paanikat vältida. Konkreetset tulekahju korral käitumisel on suur abi sellest, kui igaüks teab väljapääsuteid koolist ja oskab valida parima tee, ükskõik, millises kooli osas ta hetkel viibib.

Katriin – ELAV LEGEND

1. osa

Annika Antsman, Birgit Kukk

Seal kaugel puu all, kas näete? Ei? Seal, kus on vast tänavuse aasta kõige suurem vahtralehekuhi. Ikka ei märka? No olgu, eks ma annan vihje – kuhjast täpselt viie kukesammu kaugusel roostetanud tumerohelisel pingil istub tumehelise juuste, pruunide silmade ja kõige armsama naeratusega Katriin. Lähemale jõudes on näha, et ta on parajasti ametis pastakaga ühe loki veelgi lainelisemaks keerutamise ja toksib oma parema käe lühikeste, kuid neonkollaseks värvitud küüntega vastu nahkset märkmikku. Esmapilgul võiks lausa arvata, et ta elab oma maailmas, kus midagi halba kunagi ei juhtu ning taevas lõõmav päike eal ei looju. Inimesed mööduvad ja päevast saab tasapisi õhtu, kuid ajataju kaotanud Katriin istub endiselt oma lemmikpingil ja unistab. Tal pole veel tahtmistki koju minna, sest ta lemmik-hobid on looduses aja veetmine ja loomade, eriti vareste, jälgimine. Vahetevahel mõttesse vajudes ta lausa muigab ja hakkab ka valju häälega naerma vana-de halbade naljade ja kohtlaste meenutuste peale, seda otseloomulikult üksinda pingil istudes. Ent Katriinil on ükskõik ja ta ei pane pahaks, kui möödudjad teda kahtlaste pilkudega uurima jäävad.

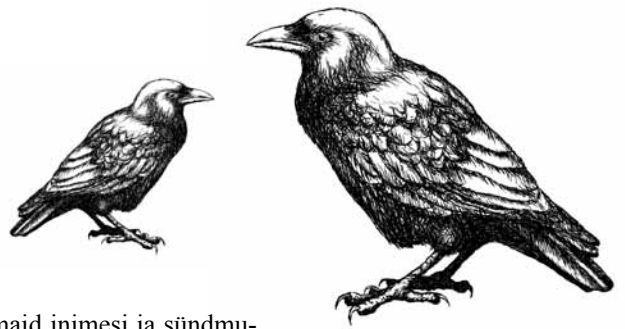
Katriin on ületõlde sedasorti inimene, kellele meeldib mõtiskleda iidsete müütide, üks-sarvikute, presidentide, kalli gurmeesöögi, tulnukate ja igasuguste muude eluliste asjade üle. Täpselt sellised asjad, mille mõttes mõlgutamise peale ei tuleks keegi teine. Juba enne kooliminekut oli ta teistest

erinev ning ta sai õnnekom-bel varakult oma unikaalsusest aru. Koolis paistis ta alati silma oma erksavärviliste riiete ja positiivse suhtumisega (lisaks kandis Katriin sageli eri värvi sokke jalas – kes teab, mis põhjusel). Mitte kunagi ei pidanud ta ennast koolikaaslastest halvemaks ega rumalamaks, sest ta teadis, et tal on anne, mida teistel polnud. Nimelt oskas ta nautida elunatukest nii roosades kui violetsetes värvides, kartmata teiste hukkamõistvaid arvamusi. Elu on lühike (kuid siiski kõige pikem asi, mida me kogeme), pole mõtet raisata oma aega millegi nii ebaolulise peale!

Igatahes oli Katriiniga hea vestelda, sest ta teadis välkkiirusel vastust igale küsimusele, olgu see siis poliitika või teaduse vallast. Tihti juhtus isegi, et võõrad inimesed tulid temaga rääkima või abi küsima asjus, millest ta kunagi kuulnud polnud. Sellistel puhkudel läks õnneks, et Katriin suutis kiiresti reageerida. Kõige huvitavamaks osutus üks seik, kus ta noogutas helgelt pikka kasvu võõrale ning lausus paar hispaaniakeelset lauset, mille peale kontvõõras ehmus ning karmesti minema jooksis. Sõnadel on suur võim ning mida iganes Katriin tolele abivajajale ütles, suutis ta isegi kõrvaltänaval burgerit närinud 100-kilose pikakasvulise portugallasest poksitšempioni eemale peletada. Vaene Katriin, kes ehmus oma sõnade peale veelgi suuremal määral kui teised ümberringi! Sellest ajast saati mõistis Katriin, et tal oli teatud võlu, mis suutis ligi tõmmata kõige

veidramaid inimesi ja sündmuse olenemata sellest, kas ta ise seda tahtis või mitte.

Reeglina külastab meie päikesest pakatav peategelane suviti perega (mis koosneb ema Liinast, isa Valdekust ja nooremast õest Ketlynist) oma suvilat maagilises Haabneemes. Iga kord sinna minnes teab Katriin täpselt ette, et ka seekord juhtub midagi erakordset. Nii oligi, et ühel suvel, paari aasta eest, ärkas Katriin keset ööd külmavärinaid tekitava ebainimliku häälsuse peale ja jooksis kähku akna juurde. Midagi sellelaadset polnud ta kunagi varem kuulnud. See tundmatust kohast tulev hääli oli öökulli moodi kriiskav ja samas ka kõrvulukustavalt vali, nii et tihkete laante puude võradest lendasid hirmunud linnuparved paaniliselt suunda teadmata laiali. Katriin võpatas ja mõtles hetkeks, kas ta peaks äratama oma vanemad ja neile õues toimuvast rääkima. Raisates mõned väärtuslikud sekundid olukorra hindamiseks, otsustas ta seda mitte teha, sest tihtipeale sai ta vanematelt noomida oma vastutustundetu- se, lapselike hirmude ja otsekohe- suse eest. Tegutsedes kähku, viskas Katriin ruttu esimesed ettejuhtuvad riided selga ja suundus välisukse poole. Enne ust avades mõtles ta veel kord, kas ta peaks ikka müsteeriumi üksipäi ja kaitsetuna kottpi- medas uurima minema. Igaks juhaks haaras ta kaminasimsil oleva taskulambi ja kompassi (viimase just selleks puhuks, kui ta ära eksima peaks, sest metsalaaned on alatihi inim- tühjad ja lähim asula oli umbes

36 kilomeetri kaugusel).

Ta paotas vaikselt ukse lahti ja piilus välja. Õues oli pime ja tohutult raske oli eristada metsa horisonidist. Katriin kõndis kiiresti, ent ümbruskonda pingsalt jälgivalt esimesed 200 meetrit, esialgu polnud näha mitte ühtegi märki häälsusi tekitavast loomast. Katriin vähemalt eeldas, et see oli loom (äkki hiigelsuur mutantkaru?), kes öösel metsas ringi kolab. Ta jätkas julgelt oma ekspeditsiooni ja peagi leidis ta esimese jälje sõnajalapõõsaste juurest. Mudases pinnases oli umbkaudu neljakümne sentimeetri pikkune piklik vaevu inimjalajälge meenutav vagu, mille sarnast polnud ta eluilmas näinud ega osanud unistada ka nägemast. Kas tegemist oli maavälise eluvormiga või loomaliigiga, mis oli illegaalselt muust riigist Eestisse smuugeldatud, tont seda teab! Detektiiv Katriini analüüsisivat mõttekäiku katkestas ebameeldiva kõlaga napsõnaline hüüatus. Katriin mõistis, et see ei saanud olla rohkem kui paarsada meetrit eemal tema asukohast. Ta suunas taskulambi valguskiire suunas, kust ta äsja verd tarretava kõlaga heli oli kuulnud ja pani edasi mõtle- mata jalad nobedalt tööle. Olles jooksnud kusagil 120 meetrit, kuulmata rohkem hääli, tegi ta järsu peatuse, et hinge tõmmata. Jõudmata pead pöörata ning nägemata, mis tema suunas liikus, paiskas miski enneolematu jõuga Katriini maha mutta. Silmapilgu jooksul mõistis Katriin ehmatusena täpselt, mis just temaga kokku oli põrganud.

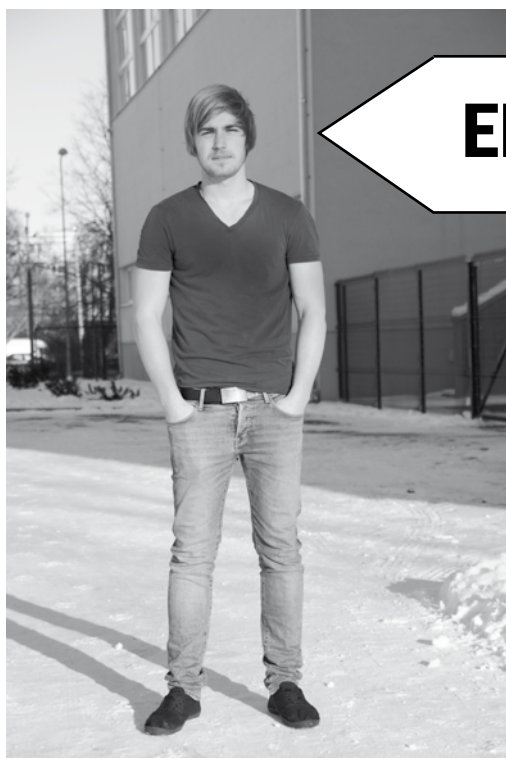
JÄRGNEB

Tunnikontroll

pole naljaasi!

KÜSIMUS		KRISTI LEIBUR		MAIKI LAURI		MARK GANTSOVSKI	
1.	Mis aastatel toimus Eesti vabadussõda? Õige vastus: 1918–1920	1918–1920 (02.02.1920 Tartu rahu)	1 p	1918	0,5 p	1936–1938 ? (Ajalugu polnud minu tugevaim külg. Katri Silla lööb mu ilmselt maha!)	0 p
2.	Mis vahe on tippnurkadel ja tipunurkadel? Õige vastus: Tipunurk – võrdhaarse kolmnurga võrdse pikkusega haarade vaheline nurk. Tippnurgad – kahe sirge lõikumisel tekkivad võrdsed nurgad, millest ühe nurga haarad on teise haarade pikenduseks.	Ühed on kujundite tippudes ja teised ei ole.	0 p	Matemaatika ei ole mu tugevaim külg.	0 p	Sõnastuses.	0 p
3.	Mis on Emil Tode kodanikunimi? Õige vastus: Tõnu Önnepalu	Ei tea.	0 p	Ta on kirjanik. Pole tema raamatuid kahjuks lugenud. Veel!	0 p	Peeter Oja :-)	0 p
4.	Mille valem on $e = mc^2$ Õige vastus: Albert Einsteini relatiivsusteooria valem	Kui T-särgi peal on Einsteini pilt, eksisteerib ka päris suur võimalus, et valem on T-särgi peal?	0,5 p	Füüsika valem, mis võimaldab energiat arvutada.	0,5 p	Aine seisueenergia = mass x valguskiirus ruudus.	1 p
5.	Mitu keemilist elementi on Mendelejevi tabelis? Õige vastus: 118	Kas siis, kui mina koolis käisin?	0 p	Umbes 200.	0 p	118 alates vesinikust H1 kuni Uuo118	1 p
6.	Mitu käänet on inglise keeles? Õige vastus: 2	2 (nimetav ja omastav)	1 p	2	1 p	3	0 p
7.	Kes on Eesti hümn sõnade ja viisi autor? Õige vastus: sõnad Johann Voldemar Jannsen, viis Fredrik Pacius	Sõnad on peas!	0 p	Piinlik küll, aga ei tule praegu meelde.	0 p	Mul on nimede peale kehv mälu.	0 p
8.	Mis alaga tegeles Alfred Neuland, kellest sai 1920. aastal Eestiesimene olümpiavõitja? Õige vastus: tõstmine	Kui tegemist oli taliolümpiamängudega, siis võib eeldada midagi suusatamisega seotud, kui suvisega, siis oda, ketas või maadlus.	0p	Tõstmine.	1 p	Maadleja?	0 p
9.	Kes on Läti president? Õige vastus: Andris Bērziņš	Ei tea.	0 p	Ei jäänud meelde.	0 p	Leedu presidendi naaber.	0 p
10.	Umbes mitu okast on siilil? Õige vastus: umbes 16 000 okast	Pole kunagi päris siili näinud, aga arvan, et üle tuhande.	0 p	Umbes palju.	0 p	100 :-)	0 p
			2,5 p		3 p		2 p

ENNE

PÄRAST

Nimi	Otto Kurg
Vanus	17-aastane
Klass	11. klass
Hobid	Aerutamine, raua pumpamine.
Lemmikained	Füüsika, vene keel, kehaline kasvatus.
Miks just selline riietus?	Sest see on mugav.
Kuidas suhtud kooli dressikeeldu?	Kui inimesel on dressides mugav olla, siis võiks ikka kanda.
Mille järgi oma riideid valid?	Mugavuse ning sobivuse järgi.
Mis kuulub su igapäevase riietuse juurde?	Teksad, T-särk, pusa, lühkarid, sokid, aluspesu, jalanõud.

Õpetajad jagasid uusaastalubadusi

Karen Kalda

Kristi Väär:

Otseselt lubadusi ei andnud, aga mõtlesin, et peaks taastama regulaarse treeningu.

Kristin Tänav:

Ei ole kunagi andnud uusaastalubadusi, olen avatud kõigele, mis uuel aastal pakkuda on.

Tiina Prangel:

2014. aastaks lubasin endale, et midagi ei tee kellegi eest ära ja igas tegevuses mõtlen eelkõige tervisele.

Riina Nõlvak:

Ei andnud uusaastalubadusi!

Ann Aruvee:

Liigun rohkem, söön vähem, olen rohkem värskes õhus.

Tanel Nurk:

Ei andnud uusaastalubadusi, kuna ei tahtnud ennast petta. Tihti juhtub, et antud lubadused ei täitu.

Marje Liedemann:

Lubasin endale, et pean siin koolis vastu!

Heldi Oese:

Lubasin, et leian enda jaoks rohkem aega, et mitte endale liiga teha.

Kristi Leibur:

Lubasin vähem teha, rohkem mõelda.

Lia Kullerkupp:

Lubasin, et hakkan rohkem trenni tegema (iga päev 10 000 sammu + trenn).

Triinu Lehtoja:

Lubasin, et sõidan vähem

autoga ja liigun rohkem jalgsi, seega olen tervisesõbralikum – olen seda edukalt ka täitnud.

Tegus detsember raamatukogus

Meie kooli raamatukogus oli möödunud aastal väga tore jõulukuu. Õpilastele meeldis adventikalender, kust igal hommikul ümbrikust uus jõulujutt välja tuli, agaralt laenutati ka välja pandud jõluraamatuid. Eriti meeldejäävaks kujunesid aga kirjanuslikud adventihommikud.

Ann Aruvee

Iga advendinädala reede hommikul käis raamatukogus külas üks Eesti armastatud lastekirjaniik, kes adventiküünla süütas ja lastega toreدا tunni veetis. Neljal hommikul kohtusid 1.–5. klasside lapsed Harriet Toompere, Kerttu Soansi, Kätlin Vainola ja Ilmar Tomuskiga. Olid tõeliselt meeldivad ja rohke osavõtuga üritused, mida õhinaga oodati ja ka hiljem meenutati.

1. klassi lastele esinemas käinud näitleja ja kahe tore-

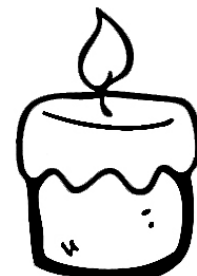
da lasteraamatu autor Harriet Toompere võlus lapsi oma suurepärase ettelugemisoskuse ja vahetu suhtlemisega. Koos tehti hommikuvõimlemist (mille üks harjutus oli ka jala kaela taha panemine, millega Harriet Toompere mängleva kergusega hakkama sai), loeti raamatuid ja arutati ilmaelu üle. Kätlin Vainola pidi 2. klassidele muudkui uusi ja uusi jutte ette lugema, sest Ville ja haldjas Kelli lood meeldisid lastele väga. Kerttu Soans pakkus 3. klassi laste-

le toreدا elamuse vahvate ettekujutusarjutustega – koos nuusutati peopesalt nähtamatut sidrunit ning võluti omale pehme koer sülle. Kirjanik meenutas ka oma lapsepõlve ja rääkis keelest ja lugemisest laiemalt. 4.–5. klassidele käis laste endi soovil esinemas Ilmar Tomusk,

kelle raamatud on meie kooli raamatukogus menuki seisuses ja kogu aeg välja laenutatud. Oli tõeliselt tore kohtumine, kus autor rääkis oma raamatute tegelastest ja sellest, kuidas need ideed on sündinud, ning luges oma jutte ette. Tuli välja, et tegelane Volli on tema enda poja tempude põhjal loodud tegelane.

Lastele ja õpetajatele meeldisid adventihommikud väga, ka kirjanikud kiitsid, et Järveotsa gümnaasiumis käivad lugemishimulised ja arukad lapsed. Kindlasti kordame adventihommikuid ka järgmisel aastal, nii et neist saavad osa ka vanemate klasside õpilased.

Loeng „Selge pilt ...!?”

Harles Jahns

Kolmekuningapäeval, 6. jaanuaril algas Tallinna Järveotsa Gümnaasiumis 2013/2014. õppeaasta 3. veerand. Meie klassis levis juba nädala alguses kuuldus, et kolmapäeval on tulemas viietunnine loeng. Algu- ses olime küll veidi skeptilised, et nii pikk, kuid nagu selgus, oli see siiski pausidega. Mis oli hea, sest viis tundi järjest kestev loeng oleks olnud vaimset kurnav.

Minu jaoks oli see kolmapäev vägagi erinev tavalisest koolipäevast. Algama oleks see pidanud õpetaja Tiina Kadopa eesti keele tunniga, aga klassis meenutas Kadopa mulle, et kohe hakkab eesti keele olümpiaad, kus ma pidin osalema, aga olin ära unustanud. Õnneks jõudsin ma veel sinna ja sain umbes tunni-pooletisega oma olümpiaaditöö sooritatud, siis läksin auditooriumisse juba alanud Maanteeameti loengule „Selge pilt ...!?”, mis eelmisel päeval oli toimunud 11.a klassile.

Peamine loengupidaja oli Maanteeameti liikluspühhoolog, kes, nagu hiljem teada saime, tegeleb ka isikute, kellel on juhtimisõigus peatatud, koolitamisega. Kui ma loengusse jõudsin, siis käis parasjagu rühmatöö tegemine teemal „Mis on meie liikluses suurimaks ohuks?” Kõik rühmad jõudsid üksmeelsele otsusele, et selleks on alkoholi mõju all sõiduki juhtimine. Toimus ka eneseanalüüs (jällegi rühmades) – kes on mõne liiklusrikkumise eest saanud karistada või ise olnud kaassõitja, kui sõiduki juht sai karistada.

Edasi tutvusime me alkoholi ohtlikkusega liikluses praktilise katse käigus. Meile pandi

pähe purjusolekut simuleerivad prillid ja anti ülesanne – tuli kõndida sirgelt mööda põrandale tõmmatud joont (kleeplindiriba), kuni lauani, sealt võtta marker, siis minna lõuendi juurde ja kirjutada sinna paberile oma nimi (ruudu sisse), panna markerid lauale tagasi nii, et nad jääksid püsti, siis tulla tagasi joone juurde, kükitada ja tõsta kaks pudelit mõlema käega üles, siis panna need maha ja kõndida mööda joont tagasi. Nagu selgus (ja ise järgi proovisin), siis see purjus olles nii lihtne ei olegi. Kui proovisin laualt markerit võtta, siis seal, kus ma seda „nägin”, ei olnud laudagi. Aga lõpuks sain ma siiski ülesanded täidetud ja läksin tagasi loengut kuulama. Meile jagati kätte infolehed alkoholarbimisest. Nagu saime teada, siis kehavedelikega (okse, uriin, higi ja teised) eraldub ainult 5 protsenti alkoholist, 95 protsenti alkoholist põletab maks – ja veel kindla kiirusega, keskmiselt 8 grammi tunnis. Tegime ka ülesandeid promilli arvutamise kohta ja saime teada, et juba poole liitri 40% viina joomine annab üle kolmepromillise joove, mis võrdub juba kindla surmaga.

Järgnes liikluspõlitsejate sõnavõtt. Meile meeldis väga, et politseinik ei olnud tulnud käskima-keelama ja pahandama, vaid kogemusi jagama. Saime teada, millised võivad olla vale liikluskäitumise tagajärjed – politseinik rääkis kolmest üliraskest õnnetusest, mille peapõhjusteks olid olnud kiiruseületamine, alkoholi joomine sõitmine ja ülerahvastatus autos. Esimene oli toimunud oktoobris 2011 Laagna teel, süüdlaseks seekord mitte suur

sõidukiirus – 26-aastane noormees oli Laagna teel päeva- valguses võimsa Ameerika sportautoga sõitnud umbas 100 km/h kiirusega teelt välja vastu tänavavalgustusposti ning suri hiljem haiglas.

Teine tutvustatud õnnetus juhtus novembris 2011 Põhja-Tallinnas, kus oli noorte seltskond tulnud sõbra sünnipäevale. Kohale tulnutest oli üks juhtimisõigusega purjus peoline hakanud teistega tüli norima, mispeale ta otsustati koju viia. Sünnipäevaline, kes omas samuti juhtimisõigust ja oli kaineks jäänud, istuski ise purjutaja auto rooli, purjutaja istus kõrvalistmele. Sõidu ajal aga hakkas purjutaja sõpra provotseerima, mispeale sõber peatas auto kinni ja lasi purjutajal ise rooli istuda. Tagajärjel olid fataalsed – mõnisada meetrit hiljem sõitis purjutaja 100 km/h teelt välja vastu elektriposti ja õnnetuse tagajärjel hukkuski kõrvalistmel istunud sünnipäevaline. Purjutaja pääses vigastusteta, aga aasta hiljem mõisteti ta 18 kuuks vangi koos 27-kuulise juhtimisõiguse äravõtmisega.

Kolmas õnnetus leidis aset märtsis 2012 Mustamäe teel, kui viis noort sõitsid öösel kell kolm päevinäinud Fordiga, millel olid õnnetuse ajal all nii suve- kui ka talverehvid sirgel hästi valgustatud teelõigul teelt välja vastu tänavavalgustusposti. Purjus juht hukkus kohapeal. Siin olid probleemideks nii alkoholarbimine, kiiruse ületamine kui ka ülerahvastatus.

Pärast liiklusõnnetustest rääkimist avanes üks ja ratastoolis sisenes kolmas koolitaja, kes oli liikumisvõime kaotanud liiklusõnnetuse tagajärjel. Tema rääkis meile oma eluloo – ka põhjuse, miks ta peab liikuma ratastoolis. Nimelt oli ta

olnud omal ajal tegev autorallis ning seega ka tundis purjus juhtimise ohte – peole minnes ei istunud ta kunagi autorooli. Ja saatuslikuks ei saanudki tal- le alkohol, vaid väsimus – kord ühel peol olles vajus ta ära varakult, samal ajal kui tema sõbrad edasi pidutsesid. Hiljem aga oli tema kui kaine autojuht üles äratatud ja palutud tal peolised koju viia. Juhtus aga nii, et ta jäi sõidu ajal roolis magama ja sattus liiklusõnnetusse ning haiglas ärgates sai ta teada, et oli kaotanud liikumisvõime. Kuigi sel hetkel oli ta depressioonis – väitis, et lihtsam oleks olnud surra kui veeta terve elu ratastoolis, siis aastate jooksul oli ta puudest hoolimata siiski oma eluga toime tulnud. Lisaks lubas ta kõikidel kuulajatel esitada igasuguseid küsimusi, väites, et ei ole rumalaid küsimusi, vaid ainult rumalad vastused. Saimegi teada, et erinevalt teistest paljudest liikumisvõime kaotanud inimestest on tema olnud oma elus vägagi edukas ja isegi ei ole kaotanud sidet sõpradega, kelle süül ta ratastooli sattus, vastupidi, on hoopis nendega ära leppinud.

Pärast kannatanu esinemist jagas huvijuht Triinu Lehtoja kuulajatele kätte tagasisidelehed, kus paluti koolitust üldiselt hinnata. Minule oli koolitus väga sügava mulje jätnud. Muidugi olin ma isegi varem kindel, et alkohol ja sõiduki- juhtimine kokku ei sobi ja see koolitus kinnitas seda veelgi. Ja analüüsides küsitluslehti, sai teada, et kuulajad jäid loenguga ülimalt rahule ning olid isegi aru saanud, et alkoholarbimine peaks olema läbimõeldud tegevus, ning mingil juhul ei tohi seda tehes sõidukit juhtida. Mina hindan seda loengut kindlasti maksimumhindega ja soovitan soojalt.

Miniolümpia Järveotsa moodi

Triinu Lehtoja

7. veebruaril, Sotši taliolümpiamängude avamise päeval, toimus ka Järveotsas omamoodi miniolümpia. 1.-4. klassid veetsid nelja vooruna ühe tunni koolihoovis, kus kõigil tuli läbi teha kolm spordiala:

- 1) teatejooksud paksus lumes üksi, paaris ja kogu klassiga,
- 2) ümmargusel liuguril paarilise lükkamine,
- 3) kelguralli ehk üksteise kordamööda vedamine.

Igas voorus selgus ka teistest veidi edukam võistkond – esile kerksid 1a, 2b, 3b ja 4b klass. Võistluse lõppedes premeeriti kõiki osalisi magusaga, et taastada pisutki kulutatud energiat. Kõige toredam oli päeva lõppedes näha väsinud, aga heatujulisi ja roosapõselisi lapsi, kellest osal oli veel jaksu, et staadionil lumememmesid

ja väikseid kindluseid ehitada. Taaskord leidis kinnitust tõdemus, et värskes õhus hoogsalt liikumine on üks suur rõõmu ja hea meeleolu allikas.

Vahva suusapäev käredas pakases

Silver Valdvee

23. jaanuari suusapäev toimus Nõmme suusakeskuses ja oli mõeldud põhikoolile ja gümnaasiumile. Ilm oli külm, kuid suusatamine jäid see ei seganud.

Kohale tuli palju õpilasi, kellest suur osa saabus nr 36 ja siis 23 bussiga. Bussipeatus oli meie kooli rahvast täis, räägiti juttu ja tehti nalja. Seltskond oli tore. Ka jalgsi teekond bussipeatusest suusakeskusesse läbiti koos.

Kohale jõudes mindi suuski laenutama. Mõnel olid ka oma suusad kaasas. Rajal oli igasuguse tasemega sõitjaid. Osad alles harjutasid suusatamist, aga oli ka neid, kes oleks võinud mäest kas või selg ees alla lasta. Läbida sai erineva pikkusega ringe – kes valis üsna järse laskumisi, kes piirdus vaid sillapealse mäega või päris laskumisteta rajaga. Kes mägesid

ei kartnud, sõitsid läbi Glehni lossi juurest, kus oli näha ka Kalevipoja kivi-skulptuuri. Rajad sobisid eriti hästi uisustiili harrastajatele, kuid mõnes kohas olid lisaks väga korralikud klassikarajad. Oli neid, kes tempokalt mitmeid kilomeetreid läbisid, aga ka neid, kes rahulikus tempos vaid mõne ringi sõitsid. Head eeskuju näitas õpetajatest huvijuht, kes samuti õpilastega koos suusatama oli tulnud.

Pärast suusatamist suundusid soovijad suusakeskuse kohvikusse, mõnele oli ka kodust head-paremat kaasa pandud, mida siis sõpradega jagati. Kokkuvõttes oli suusapäev igati tore ja suusatada said ka need, kes sel talvel veel suusatama polnud jõudnud.

Mõned päevad hiljem toimus Škoda jäähallis alg-klasside õpilastele mõeldud uisupäev. Kes käisid, need kiitsid.

Meie kooli nuputamisrohke sõbrapäev

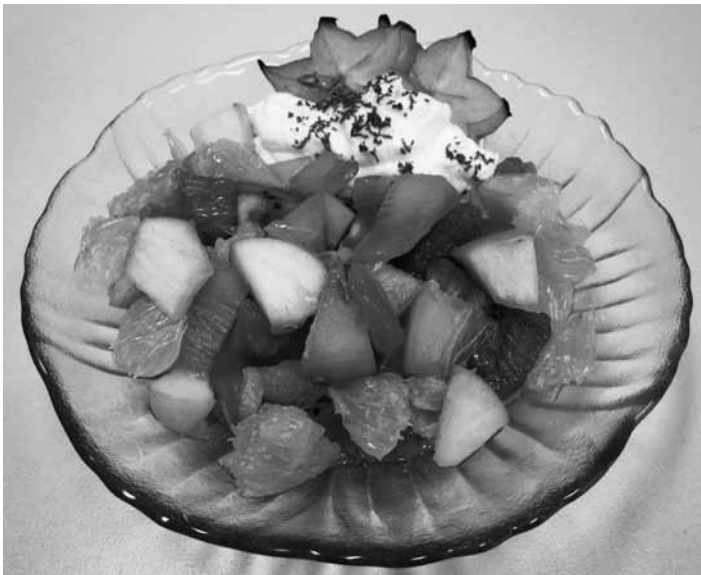
Pipa Anniste

Meie koolis tähistati taas sõbrapäeva! Algklassidel toimusid pärast esimest tundi ja põhikoolil ning gümnaasiumil pärast kolmandat ja neljandat tundi sõbravahetunnid, kus tuli osadest kokku panna sõpruse teemalisi aforisme ja kassipusle! Algklasside riietus oli soovitatavalt värviline, põhikoolile ja gümnaasiumile oli ette antud mitu teemat, nt lilleline, pidulik ja filmikangelased. Esimesel korrusel oli avatud traditsiooniline sõbrapostkast, kuhu sai panna kirju ja kaarte oma sõpradele!

Plikad teevad puutööd, poisid küpsetavad

Silver Valdvee, Rebecca Marie Kiibus

Kaua aega on arvatud, et poisid peaksid tööõpetuses puutööd tegema ja tüdrukud õmblema ning süüa tegema. Nüüd on rollid vahetunud – teisel õppeveerandil vahetavad poisid ja tüdrukud kohad.

Poisid tegid õp Härsinguga süüa ja osalesid ka teooriatundides. Enamasti tehti süüa nende retseptide järgi, mis õpetaja andis (nt frikadellisupp, paneeiritud liha, koogid ja küpsised),

mõnikord sai ka ise retsepte valida. Näiteks sai tehtud tortiljapitsat ja magusaid võileibu. Teooriatundidest toimusid toidumürgituse, toidu säilitamise ja küpsetamisteemalised tunnid. Tavaliselt lepiti enne kokku, kes toob asjad, ja pärast jagati arve kõigi vahel ära. Tunni kõige toredam osa on muidugi ahjust välja võtmine ja söömine. Poisid istuvad kõik lauda, söövad ja hiljem koristavad.

Soojavärviline puuviljasalat

Autor: Joonas Valge, 6.a

Vaja läheb: apelsini, kiivit, õuna, viinamarju, hurmaad, ananassi, greipi

Kaunistamiseks: vahukoor, riivitud šokolaad, tähtvili

gelesid klaasitööga ja tegid palju muud põnevat.

Annika H kaheksandast klassist kommenteeris tööõpetuse veerandit järgmiselt: „Oli väga tore ja loodan, et järgmine aasta saab jälle puutööga tegeleda terve veerandi jooksul.”

Muidugi on tore, et saab vahelduseks kudumisele, tikkimisele, heegeldamisele ja küpsetamisele ka natuke “mehe tööd” teha. Enamikule selle veerandi käsitöö-puutöö jaotus meeldis ning nad väitsid, et jäävad ka järgmise õppeaasta vahetust ootama.

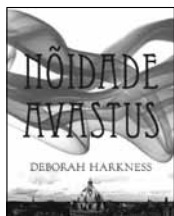
See on meeldiv ja tore vaheldus, et saame süüa teha ning harjutada nii-öelda perekondadena või rühmadena tegutsemist. Tulevikus tuleb selline kogemus kasuks, näiteks siis, kui tuleb oma perele süüa teha.

Sarnaselt poisse ja käsitööd siduval stereotüüpsel arvamusel ei peeta puutöödki tüdrukutele sobilikuks. Sellele vaatamata tegelesid tüdrukud lõbusalt saagimise ning liimimisega. Samal ajal kui poisid valmistasid erinevaid roogasid, meisterdasid tüdrukud puust miniatuurseid tuuleveskeid, te-

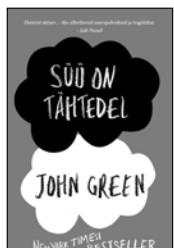
Raamatusoovitused

Keyt Vainola, Margit Lepik

Debora Harkness „Nõidade avastus“ (Pilgrim, 2011)

Loo peategelane on ajaloo teadlane ja õppejõud Diana Bishop, kes üksi on ka nõid. Uurides Oxfordi raamatukogu alkeemikute teoseid, satub ta juhuslikult nõiutud raamatu peale, mille kaante vahele on väidetavalt peidetud nii nõidu, vampiire kui ka deemoneid (kolm üleloomulike olendite „liiki“, kes selles maailmas inimeste kõrval eksisteerivad) puudutavad saladused. Selle raamatu avamisega tõmbab ta endale paljude üleloomulike olendite tähelepanu, kes sooviksid raamatut erinevatel põhjustel enda valdusse saada. Nende hulgas on ka vampiir Matthew Clairmont, kelle avalik teadustegevus puudutab evolutsiooni ja geneetikat. Siit saab loomulikult alguse romantiline liin.

John Green „Süü on tähtedel“ (Pegasus, 2013)

Kilpnäärmevähki põdev 16-aastane Hazel on õnnelik natukese juurde ostetud aja eest, kuigi ta ei tea veel selle natukese pikkust. Tal on tunne, nagu voolaks elu ta sõrmede vahelt minema. Kuni ta kohtub Augustusega. Kangekaelne ja sihikindel poiss on otsustanud, et peab võitma Hazeli südame, mis selle hetkeni on kuulunud ühele lõputa jäänud romaanile. Kuigi haigus nõuab oma, kirjutatakse noorte elu käsikiri ümber ja nad leiavad selle, mida ei ole jõudnud veel kaotada.

Tony Diterlizzi „Spiderwicki kroonika“ I, II, III ja IV osa (Festart, 2003–2005)

Sukeldusime Tonyga maailma, mille olemasolusse me kunagi ei olnud pärsiselt uskunud. Praeguseks oleme aru saanud, et haldjad on midagi enam kui lapsepõlvejuttude kangelased. Meie ümber eksisteerib nähtamatu maailm ja me loodame, et Sina armas lugeja, hakkad seda nägema. Holly Black.

„See raamat on põnev ja naljakas ning ma soovitan seda kõigil lugeda“, soovitab 2. klassi õpilane Ragnar.

StarMade

Reigo Mond

Kosmoselennusimulaator – mängužanr, mis säras viimati 80ndate lõpul, on saamas taaskäivituse.

Viimase kahe aasta jooksul on välja tulnud ning on loomises rohkem selle žanri mängu, kui möödunud dekaadi jooksul neid üldse kokku on tehtud. Mõned neist on Kerbal Space Program, StarCitizen, Space Engineers, Strike Suit Zero ning muidugi StarMade.

StarMade on indie (suurfirma-dest sõltumatute) arendajate poolt tegemisel olev kosmoselennu-si-

mulaator. Mäng viib avatud maailma mõiste uuele tasemele, nimelt avatud universumiks. See tähendab, et mängija saab tegutseda nii planeetidel kui ka kosmoses. Mängus on võimalik luua endale kosmoselaevu/jaamu, need nii ülesrelvastada, kui heaks arvad, ning seda muidugi selleks, et vastaste laevu hävitada ja nende ressursid endale võtta, lisaks sellele saab ka planeete ja asteroide ehitusmaterjaliks kaevandada.

Mäng on oma olemuselt Minecrafti meenutav: enamik mängust on kuubikud, maailm on lõputu ja juhuslikult genereeritud ning mängija võimalusi piirab ainult ta kujutlusvõime, aga nagu ühes õiges kosmosemängus olema peab, on mängu füüsika palju parem ja samuti saavad kuubikud katki minna. Eesmärgid seab mängija endale ise, kuigi enamjaolt on selleks võimalikult ilusa ja võimsa kosmoselaeva ehitamine. Selleks, et seda võimalikult mitmekesiselt teha saaks, on mängus ca 250 erineva välimusega kuubikut, mõned ka varieeruvate omadustega. Need kõik jagunevad

seitsmeks alagrupiks: relvad, kosmoselaeva osad, kosmosejaama osad, kivimid, planeedi ja viimaks asteroidi koostisosad. Kõigist kuubikutest on mängu tähtsaim laeva tuum. Ainult see võimaldab endale laeva ehitada ning see tööle saada.

StarMade'i on võimalik nii üksi kui ka mitmikmängus mängida. Üksikmängus tuleb alustada nullist ning kõigepealt koguda planeediil, kus uut mängu alustades sündisid, piisavalt ressursse, et enda esimene kosmoselaev ehitada ning sellega juba orbiidile ja isegi kaugemale sõita. Kosmosesse jõudes tuleks leida üles kosmosejaam, kus saab enda laevale uuendusi (näiteks jõuväli, mis su laeva kaitseb) või relvi ja paremat kerematerjali osta. Olles oma sõidukit paremaks teinud, saab juba näiteks piraatidega sõdima minna, aga see on ohtlik ja võib-olla oleks parem otsida asteroide, mida kaevanda ja hangitud materjal kasumiks maha müüa. Mitmikmäng on küll sellele väga sarnane, aga serveri omanikud saavad endale kõiki materjale ilma ostmata anda ning vajadusel ka su-

remise funktsiooni välja lülitada. Muidugi on see eelistatav versioon neile, kes tahvad lihtsalt võimalikult suursuguseid ehitusi luua. Mängu kallal on kokku töötanud ainult kolm inimest. Pikemat aega olnud ühemehefirma Schine'i looja ja mängu autor sakslane Robin Promesberger hakkas mängu mootorit looma juba kümme aastat tagasi, kuid StarMade'i idee tekkis tal ainult kolm aastat tagasi. 2012. aasta keskel liitus mängu loomisega Kevin „Beetlebear“ Collins, kes aitas mängu välimust paremaks muuta. Kaua see liit ei kestnud. Juba aasta aja pärast lahkus mees lahkarmuste pärast. Paar kuud hiljem liitus tiimiga Keaton Pursell. Tema töötab nüüd 3D-mudeelite kallal.

Mäng on hetkel alfaastadiumis ehk siis arengu alguses. Nii kaua, kuni mäng täielikult valmis pole, saavad kõik seda tasuta mängida. Allatõmmatav on see mängu kodulehelt <http://star-made.org/>. Seda on võimalik mängida nii Windowsi, Maci kui ka Linuxiga.

Koomiks

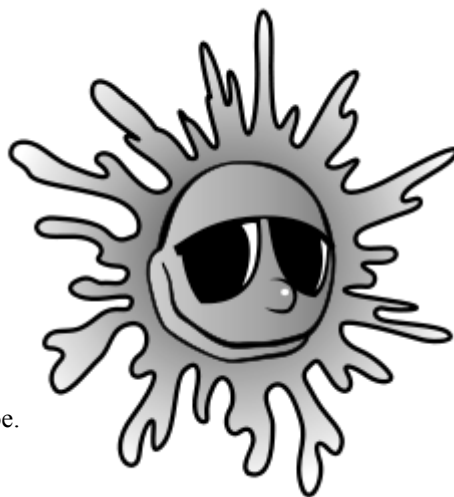
Rebecca Marie Kiibus

Lapsesuu ei valeta ...

Miks päkapikud suvel ei käi?

- Anita (9) – Sest nad teevad tööd, et jõuludel pakke tuua.
 Katriin (8) – Sest neile ei meeldi soojus. Nad magavad suvel.
 Mirtel (8) – Nad teevad kingitusi suvel.
 Martin (8) – Liiga palav.
 Silver (8) – Sest nad magavad suvel.
 Anders (8) – Sest siis ei ole jõulud.
 Erko (9) – Sellepärast suvi ei ole üldse talv.
 Merill (7) – Sellepärast, et suvel on soe ja päkapikkudele ei meeldi soe.
 Caroliina (7) – Kuna nad on nii soojalt riides ja neil hakkab palav.
 Andra (7) – Sest suvel ei ole jõule.
 Kerttu (7) – Sellepärast neil on ainult soojad riided.
 Mariia (7) – Siis pole lund.
 Emma (8) – Sest päkapikud puhkavad.
 Merili (7) – Sest nad teevad kinke ainult jõuludel, aga suvel teevad tööd.
 Rebecca (7) – Kuna on soe.
 Veera (7) – Muidu neid nähakse.
 Alex (7) – Sest nad peavad ära minema.
 Karl (8) – Siis on soe ja neil on palav.
 Rasmus (7) – Siis on ju soe ja päkapikud ei saa siis käia.

Kelleks tahad saada? Miks?

- Anita (9) – Ma tahaksin saada ratsutajaks, sest mulle meeldivad hobused.
 Katriin (8) – Baleriiniõpetajaks, meeldib tegeleda asjadega nagu venitame ja pärast paneme ilusad kleidid selga.
 Mirtel (8) – Tahan saada juuksuriks. Oma salong, saaksin kõigile soenguid teha.
 Martin (8) – Tahaksin saada rekkajuhiks. See on lahe ja sa pead kallutama asju.
 Silver (8) – Panga töötajaks. Mulle meeldib raha. Palju raha. Boss.
 Anders (8) – Näiteks tahaksin saada rongijuhiks, sest see on lahe.
 Erko (9) – Bussijuhiks, siis saaks alati liinidega sõita. Lihtne töö. Siis saab ennast pesta.
 Merill (7) – Näiteks juuksuriks. Mulle meeldib teha patse.
 Caroliina (7) – Ma tahaks saada lasteaia õpetajaks, sest mulle meeldivad lapsed.
 Andra (7) – Arhitektiks saada. Mulle meeldib see töö.
 Kerttu (7) – Tahaksin saada tordikunstnikuks. Saan igasugu lahedaid asju tordist teha.
 Maria (7) – Ujumistreenriks, kuna mulle meeldib ujuda.
 Veera (7) – Poemüüjaks, sest ma armastan müüa.
 Heike (7) – Sportlaseks, sest ma olen kiire.
 Alex (8) – Politseinikuks, kuna mulle meeldib bandiite püüda.
 Karl (8) – Sõjaväeliseks.
 Rasmus (7) – Kosmonaudiks.

Talvised toidud

Rain-Julius Plangi

KOKANDUSRUBRIIGIS
SOOVITAB RAIN TEILE
LIHTSAID JA MAITSAID
RETSEPTE!

Lumepallisupp

4 portsjonit

Lumepallisupi tegemiseks on vaja:

0,8 l piima
5 muna
5 sl suhkrut
vanillisuhkrut

Valmistamine:

Löö munad ettevaatlikult pooleks: jaga munavalge ja munakollane eraldi kaussidesse. Vahusta munavalged kõvaks valgeks vahuks, lisa 1 sl suhkrut ja vahusta edasi, kuni suhkur seguneb munavalgega. Vahusta munakollased ülejäänud suhkruga. Pane piim pliidile ja lase keema. Kui piim keeb, tõsta sinna sisse lusikaga munavalgeklimeid ja pööra neil lusikaga hetke pärast külge. Tõsta klimeid vahukulbiga kaussi. Lisa suhkruga segatud munakollastele veidi kuumat piima ja vanillisuhkur ning vala vaht pidevalt segades keeva piima sisse. Kuumuta paksenemiseni. Jaga maitset kausikesse ja tõsta munavalgeklimeid sisse. Lase natuke jahtuda ja siis head maiustamist!

Talvise õhtu kartuli-juustupitsa

4 portsjonit

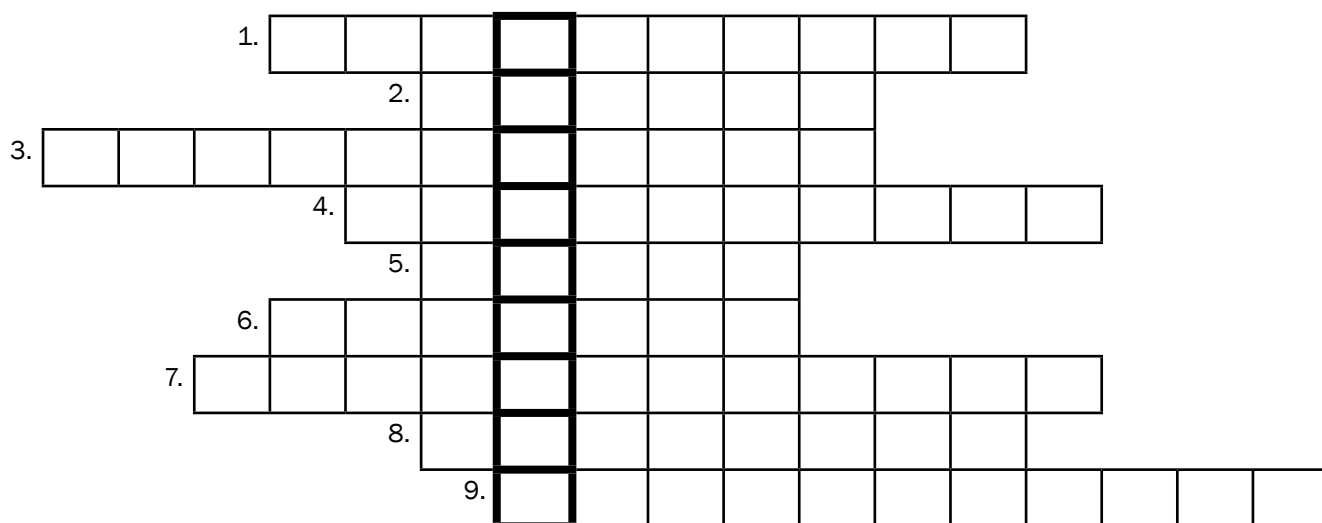
Pitsa tegemiseks on vaja:

800 g keedetud kartuleid, 200 g röõska koor, 3 muna, 100 g riivitud juustu, 800 g konserveeritud kooritud tomateid, 2 küüslauguküünt, 300 g mozzarella't, 70 g oliiviõli, 0,5 tl kuivatatud majoraani, 0,5 tl kuivatatud basiilikut, soola, musta pipart, õli panni määrimiseks

Valmistamine:

Pane ahi sooja (210 °C). Koori ja riivi keedetud kartulid. Klopi munad lahti, sega röõska koor, riivjuustu ja majoraani. Lisa riivitud kartulid ja sega tainas ühtlaseks, maitsesta soolaga. Määri ahjuplaat või ümmargune pitsavorm võiga, suru tainas umbes 2 cm paksuse kihina põhjale ja küpseta 210 °C juures 20 minutit. Kui pitsapõhi küpseb, siis nõruta tomatid vedelikust ja vajuta kahvliga puruks, lisa läbi pressi surutud küüslauk. Maitsesta segu soola, pipra ja basiilikuga. Tõsta tomatitaid eelküpsutatud pitsapõhjale, kata juustuviiludega ning piserdada üle oliivõliga. Küpseta pitsat 210°C juures umbes 15 minutit.

24 RISTSÕNA, SUDOKU, INFO

1. Pill, mida õpetab Signe Tafenau.
2. Loom, kes õp Tiina Pranglile väga meeldib.
3. Kirjanik, kes kais advendihommikul 4.-5. klassidele esinemas.
4. Järveotsa gümnaasiumi esimene direktor.
5. Õpetaja, kes töötab nüüd mobiilimängude alal (perekonnanimi).
6. Järjejutu peategelane.
7. Kirjanik, kelle pseudonüüm on Emil Tode.
8. Spordiala, milles Alfred Neuland sai 1920. aastal olümpiavõitjaks.
9. Heategevusprogramm, kuhu annetati 20% jõululaada tulust.

NB! Kolm esimest, kes saavad õige vastuse aadressile raamatukogu@jarveotsa.ee, saavad järgmise ajalehenumbri tasuta!

SUDOKU

Sudokul on vaid üks reegel: tühjad kohad tabelis tuleb täita numbritega 1..9 nii, et üheski reas ega veerus ega ka üheski rasvase joonega piiratud 9 ruudukese suuruses tükis ei oleks korduvaid numbreid.

	9	3				2	4	
4			9		2			8
7				6				9
	8		3	2	7		9	
		2				6		
	3		6	5	1		7	
3				4				7
8			2		5			3
	6	5				9	8	

7	6			5			8	
4				3		2		
	3	2				4		6
					8			
		9		6		8		
			2					
6		8				9	1	
		7		4				5
	2			9			3	8

JÄRGMISES NUMBRIS:

- Persoonilugu õpetaja Mari-Liis Ojaga
- Intervjuu teise kooli õpetajaks läinud Chris-Evelin Luigega
- Lapsepõlvest jutustab õpetaja Maila Mölder
- Millega õpetajad vabal ajal tegelevad?
- Üritustest meie koolis
- Järjejutu 2. osa
- Muutumismäng jätkub

Vabandus: Eelmises numbris oli kaks nime ekslikult valesti kirjutatud. Kristel Siilak ja Mark Gantsovski, palume vabandust!